

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Lichnov, okres Bruntál

793 15 Lichnov č. 46

Identifikátor školy: 600131939

Termín konání komplexní inspekce: 13. - 16. listopad 2001

Čj.	141 402/01-11011
Signatura	kn1cv115

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Úplná základní škola, která hospodaří jako zálohovaná organizace, zabezpečuje v letošním školním roce výuku 223 žáků v devíti třídách devíti ročníků, a to z obcí Lichnov, Býkov, Dubnice, Láryšov a Sosnová. Z uvedeného počtu žáků navštěvuje školu i 32 dětí z místního dětského domova.

V srpnu 2001 byla zřizovatelem škole předána nová školní budova, čímž byla zrušena tři dosavadní pracoviště.

Pro objektivní posouzení práce školy byly v průběhu komplexní inspekce zjišťovány formou dotazníků názory rodičů na průběh a podmínky vzdělávání. Výsledky vyhodnocení dotazníků, které byly rozdány žákům ve 2., 5., 6. a 9. ročníku (celkem 103) jsou uvedeny jako příloha inspekční zprávy, názory rodičů na práci školy jsou uvedeny v části Další významná zjištění.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Ve všech ročnících prvního i druhého stupně probíhá výuka dle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, v němž jsou zapracovány úpravy a doplňky schválené MŠMT ČR pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998.

V průběhu komplexní inspekce byly provedeny hospitace v předmětech český jazyk, německý jazyk, matematika, vlastivěda a dějepis, přírodověda a přírodopis, tělesná výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti. Kvalita výuky sledovaných předmětů byla hodnocena z hlediska plánování, podmínek, organizace, forem a metod výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace. Součástí komplexní inspekce bylo i posouzení a hodnocení práce školní družiny a úroveň péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Český jazyk

Kontrolou rozvrhu hodin, zápisů v třídních knihách a přímým pozorováním v hospitovaných hodinách na obou stupních školy bylo ověřeno, že výuka českého jazyka probíhá podle deklarovaných a výše uvedených učebních dokumentů, týdenní časová dotace souhlasí s učebními plány jednotlivých ročníků. Časová dotace specifických složek je na prvním stupni vhodně volena vyučujícími dle potřeby, na druhém stupni je dle zápisů v třídních knihách dotována jazyková složka dvěma až třemi hodinami, literární výchově a slohu je věnováno po jedné vyučovací hodině týdně nebo je výuka slohu zařazována jako součást jazykového vyučování.

Bezprostřední příprava pedagogů na výuku českého jazyka se odvíjí od tematických plánů individuálně zpracovaných v souladu s osnovami, úpravy a doplňky však nejsou zapracovány vždy v celém rozsahu. Sledované hodiny byly vesměs dobře připraveny a promyšleny po stránce metodické i organizační. Výukové cíle byly stanoveny vhodně a přiměřeně, odpovídaly základnímu standardu vzdělání a aktuálnímu složení třídy. Všichni vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení, práce s těmito žáky však nebyla v hospitovaných hodinách zaznamenána.

Kvalifikační podmínky výuky sledovaného předmětu splňuje ve smyslu příslušných ustanovení šest ze sedmi vyučujících.

Výuka českého jazyka probíhá v kmenových třídách. Třídy prvního i druhého stupně jsou vybaveny zcela novým i starším udržovaným nábytkem, který odpovídá antropometrickým

požadavkům, v každé třídě je k dispozici hygienické zázemí. V nižších třídách prvního stupně doposud nejsou dobudovány relaxační koutky, ve všech třídách chybí žaluzie. Výzdoba tříd je na dobré estetické úrovni. Dostatek magnetických tabulí, fólií, karet i názorných tabelárních pomůcek umožňuje zejména v ročnících prvního stupně uplatnění řady samostatných forem a metod práce. Pro výuku českého jazyka je k dispozici i literatura ze školní knihovny. Fondy vedené samostatně pro 1. a 2. stupeň obsahují ucelené řady doplňkové četby i dostatečné množství samostatných svazků z oblasti beletrie a naučné literatury. Používané učebnice a učební texty jsou v souladu se seznamem platných učebnic vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2001/02. Ucelené řady učebnic pro sledovaný předmět nejsou doposud vybudovány.

Všechny vyučující řídily výuku jasnými a srozumitelnými pokyny, většinou respektovaly individuální tempo žáků, v průběhu výuky na prvním stupni byly účelně zařazovány relaxační techniky.

Všechny hospitované hodiny byly připraveny, účelně strukturovány, měly jasný cíl a obsah. Probírané učivo navazovalo na předchozí témata a zároveň se v průběhu výuky vytvářela souvztažnost k tématům následujícím. Metody a formy práce byly převážně voleny tak, aby zajistily optimální motivaci a aktivizaci žáků. Střídání samostatné a skupinové práce převažovalo nad frontální výukou. Jazykové vyučování vycházelo většinou z konkrétních příkladů, výukových textů i z praktické aplikace získávaných poznatků. Systematicky tak bylo rozvíjeno logické myšlení i jazykové citění žáků. V literární výchově bylo využíváno vlastních čtenářských zkušeností i znalostí z oblasti kultury (současná poezie a její využití v divadelní tvorbě). V jednom případě v nižším ročníku nebyl ze strany vyučující v dostatečné míře kladen důraz na správnost (intonace vět, předložkové vazby) hlasitého žakovského čtení.

Ve všech hospitovaných hodinách byl vyučovací čas využit efektivně s dostatečným prostorem pro procvičování a upevňování učiva.

Aktivizace žáků vstupními a průběžnými motivačními metodami byla zřetelnější ve třídách prvního stupně, zde také byly výrazněji uplatňovány mezipředmětové vztahy. V hodnocení žáků převažovalo okamžité pozitivní hodnocení výkonu jednotlivců, klasifikace odpovídala znalostem žáků a téměř vždy byla vyučujícími zdůvodněna. Při zadávání samostatné školní práce a domácích úkolů byla respektována zásada přiměřenosti, všechny vyučující ověřovaly pochopení zadávaných úkolů. Analýza chyb byla v hodinách mluvnice prováděna vždy bezprostředně po ukončení ústního či písemného žakovského projevu. Ve vyšších ročnících byli žáci vedeni k sebehodnocení. Při kontrole žakovské dokumentace bylo zjištěno, že úkoly a cvičení jsou vyučujícími pravidelně kontrolovány, žáci jsou vedeni k práci s chybou.

V oblasti interakce a komunikace byla pedagogy i žáky respektována dohodnutá pravidla jednání, ve vyučovacích hodinách byli žáci slušní a ukázněni. Komunikativní dovednosti žáků posuzované vzhledem k jejich věku byly na velmi dobré úrovni. Komunikace vyučujících, především kvalita jejich vyjadřování, byla ve všech navštívených hodinách velmi dobrá.

Výuka českého jazyka je hodnocena jako velmi dobrá.

Německý jazyk

Výuka německého jazyka odpovídá z hlediska obsahu i hodinové dotace deklarovaným učebním dokumentům. Kontinuita výuky mezi ročníky je zajištěna, stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd.

Německý jazyk ve škole vyučují dvě učitelky. Jedna vyučující, rodilá mluvčí, má odbornou i pedagogickou způsobilost, druhá vyučující je nekvalifikovaná. Tato skutečnost však nemá negativní dopad na kvalitu výuky. Garantem její práce je (výše zmíněná) uvádějící učitelka, která s ní konzultuje všechny vyučovací hodiny. Dlouhodobá i bezprostřední příprava obou

učitelek na výuku je tak velmi pečlivá a promyšlená.

Sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách, v případě dělené výuky je k dispozici i učebna s menším počtem míst, není však speciálně vybavena pro výuku cizích jazyků. Kabinetní sbírky obsahují pouze základní pomůcky, většinu potřebných materiálů k bezprostřední výuce si proto obě vyučující připravují samy (kartičky s pojmy, slovní zásobou, kopírované texty apod.). Modernizace pomůcek a další vybavení audiovizuální technikou vázne na nedostatku financí.

Struktura všech navštívených hodin odpovídala výukovým cílům a věku žáků, organizační pokyny byly vyučujícími formulovány jasně a srozumitelně, výběr a množství informací odpovídaly náročnosti učiva. V hospitovaných hodinách vedených převážně v cizím jazyce byly voleny rozmanité metody a formy práce, jednotlivé činnosti na sebe logicky navazovaly, byl vytvořen prostor pro samostatné a aktivní učení. Učitelky respektovaly individuální potřeby a schopnosti žáků, všichni měli možnost úspěšně se uplatnit. Pamatováno bylo i na využití mezipředmětových vztahů, žáci byli vedeni ke schopnosti učivo aplikovat. Vyučovací čas byl využit efektivně.

Během výuky byli žáci vhodně motivováni, při zadávání úkolů byla zohledněna zásada přiměřenosti. Hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, spravedlivé a vždy pozitivně zaměřeno. Po dobu skupinové či samostatné práce poskytovaly učitelky žákům individuální pomoc.

V průběhu vyučovacího procesu byla respektována dohodnutá pravidla jednání, vzájemná komunikace probíhala v atmosféře důvěry, byl dán prostor rozvoji komunikativních schopností žáků, kteří projevují všeobecně pozitivní vztah k výuce sledovaného předmětu.

Celkově jsou výsledky výuky německého jazyka hodnoceny jako vynikající.

Matematika

Časová dotace předmětu v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu. Kontrolou zápisů v třídních knihách byl zjištěn soulad s osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Vyučující se řídí zpracovanými časově-tematickými plány, v nichž členění učiva odpovídá osnovám jednotlivých ročníků, je zajištěna návaznost, nedochází k obsahové duplicitě. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd a standardu vzdělávání. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. V hospitovaných hodinách však nebyl patrný individuální přístup k těmto žákům. Dovednosti získané v geometrii mohou žáci dále rozvíjet v rámci volitelného předmětu rýsování v sedmém ročníku.

Na škole není odborná učebna pro daný předmět, výuka probíhá v kmenových třídách vybavených novým nábytkem. Výzdoba tříd zatím není plně dokončena, převažují práce žáků a tabelární pomůcky k výuce jednotlivých předmětů. Učební pomůcky, které jsou většinou pořízeny v minulosti, nejsou ještě všechny soustředěny v nové škole. Postupně je prováděno jejich doplňování a obměna. Pro výuku má škola vytvořeny ucelené řady učebnic pro první a druhý stupeň, které jsou v souladu se seznamem učebnic a učebních textů vydaným MŠMT ČR pro školní rok 2001/02.

Výuka předmětu je zajišťována šesti vyučujícími, z nichž jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Hodiny matematiky jsou převážně zařazeny do první části vyučování, což je v souladu se zásadami duševní hygieny žáků. V pátém ročníku je využito dělení jedné vyučovací hodiny.

Téma hodin bylo voleno tak, že byla dodržena návaznost matematického vzdělávání s přihlédnutím k dosavadním znalostem a dovednostem žáků. Matematické pojmy a vztahy byly vytvářeny systematicky s využitím cyklického probírání učiva. Ve vyučovacích hodinách bylo dbáno na logickou výstavbu nových znalostí. Učivo bylo aplikováno věcně správně.

Ojedinele se vyskytly nepřesnosti v matematické terminologii. Všechny vyučující využívaly mezipředmětových vztahů a aplikace matematických znalostí do denního života.

Navštívené vyučovací hodiny měly většinou velmi dobrou úroveň. Použité vyučovací metody umožnily žákům pracovat individuálním tempem, efektivně využívat vyučovací čas a podporovaly jejich úspěšné uplatnění v hodině. Prolínala se přímá práce vyučujících se žáky s jejich samostatnou prací, na kterou měli žáci vždy dostatek času. Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a nenásilné, vždy přiměřené věku a možnostem žáků. Většina činností směřovala k upevňování dovedností v numerickém počítání, a to pamětném i písemném. Tyto znalosti pak byly aplikovány ve slovních úlohách. Pouze v jenom případě nebyla dodržena zásada od jednoduchého ke složitějšímu v části zaměřené na procvičování nového učiva. Po samostatné činnosti žáků téměř vždy následovala kontrola správnosti řešení a práce s chybou. V navštívených hodinách byla chyba v řešení úkolu většinou brána jako samozřejmá součást nového poznání, což mělo velmi dobrý vliv na další aktivní činnost žáků. Promyšlené využívání pracovních sešitů, souborů karet s příkladovým materiálem a početních úkolů připravených na tabuli přispívalo k efektivnímu využívání vyučovacího času. V žádné vyučovací hodině však nebylo využíváno relaxačních chvil, rovněž jako diferenciací zadávaných úkolů s ohledem na individuální schopnosti žáků.

Na druhém stupni převládal frontální způsob výuky s prací jednoho žáka u tabule, a to zejména v částech zaměřených na opakování nebo procvičování nového učiva. Výklad nové látky navazoval na prověřené znalosti z minulých hodin. Vhodným způsobem bylo využíváno pomůcek a životních zkušeností žáků. Pokyny pro činnost byly jasné a srozumitelné. Ze strany vyučujících byla dodržována přesná odborná terminologie a na totéž bylo dbáno i při vyjadřování žáků. Práce s učebnicemi, učebními texty a pomůckami směřovala k maximálnímu pochopení probírané látky. Možnost volby alternativních způsobů řešení daných úkolů u žáků vyšších ročníků nebyla z jejich strany využívána a spíše se drželi zavedených algoritmů. Ve všech vyučovacích hodinách následovalo po samostatné práci žáků vyhodnocení a práce s chybou. Stanovené cíle byly splněny, vyučovací čas byl vždy efektivně využit.

Ve vstupní i průběžné motivaci, převážně vnější, byl kladen důraz na individuální životní zkušenosti žáků, což se odráželo v patřičné pozornosti a aktivitě žáků. Zkoušení a opakování bylo systematické, mělo jasnou návaznost na probírané učivo, poskytovalo zpětnou vazbu vyučujícím i žákům. Otázky při opakování byly srozumitelně formulovány. Hodnocení bylo zdůvodněné s důrazem na motivační funkci a respektovalo individuální dispozice žáků.

Vztah vyučujících k žákům byl vstřícný a kamarádský, byly vytvářeny příznivé podmínky důvěry a spolupráce. Žáci měli prostor pro komunikaci a vyjádření vlastních názorů, které využívali přiměřeně svému věku. V případě řešení nežádoucího chování žáků je využívána přirozená autorita vyučujících.

Získané vědomosti mohou žáci uplatnit v soutěžích Pythagoriáda a Klokan.

Celkově je kvalita výuky matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Vlastivěda, dějepis

Kontrolou zápisů v třídních knihách a pozorováním v hospitovaných hodinách bylo ověřeno, že rozvržení učiva odpovídá učebním osnovám a koresponduje s probíranou látkou. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání i aktuálnímu složení třídy. Souhrnná dotace hodin odpovídá časové dotaci stanovené v příslušném učebním plánu.

V současné době je výuka ve škole zajištěna třemi pedagogy s předepsanou kvalifikací, dva však nemají pro dané předměty příslušnou aprobaci. Při bezprostřední přípravě vycházejí učitelé z tematických plánů, které jsou často jen opisem zadání školních osnov nebo témat

uvedených v učebnicích. Ve škole není zřízen žádný nepovinný předmět, ani jiný zájmový útvar, ve kterém by žáci rozvíjeli znalosti získané výukou vlastivědy a dějepisu.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách. Jejich vybavení a estetika byly na průměrné úrovni. Žáci měli k dispozici schválené učebnice, pracovali s textem a na 2. stupni využívali pouze obrázkový materiál z těchto učebnic. Materiální podmínky výuky vlastivědy na 1. stupni byly lépe zajištěny (obrazový materiál, nástěnné mapy). Členění hodin a tempo výuky odpovídaly psychohygienickým požadavkům.

Vyučovací hodiny se vyznačovaly velmi dobrou organizací a věcnou správností předkládaného učiva, pokyny pedagogů byly přesné a srozumitelné, objevovaly se i souvislosti s jinými předměty. Formy a metody práce pedagogů byly vesměs frontální, standardní, bez zjevnější inovace. Ve výuce vlastivědy na 1. stupni byl velmi dobře zvolen kognitivní způsob učení (souběžná práce s učebnicí, mapou a bezprostřední zápis) s účelným, pozitivním poznávacím významem. V organizaci učebních hodin se příznivě projevovalo oboustranné dodržování předem dohodnutých a respektovaných pravidel.

Motivační postupy měly velmi rozdílnou úroveň. Všeobecně je kladen důraz na úvodní motivaci. Průběžná motivace byla postavena především na pozitivním přístupu pedagoga k žákům, na užité pochvle individuálního nebo kolektivního výkonu a na oceňování snahy a pokroku žáka. Podpora sebehodnocení a sebereflexe žáků byla spíše sporadická. Integrace a způsob komunikace mezi pedagogy a žáky byla vcelku velmi dobrá, jen v několika případech částečně nepříznivě ovlivněná zvolenou frontální metodou výuky.

Celkově je výuka vlastivědy a dějepisu hodnocena jako velmi dobrá.

Prvouka, přírodopis

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídá používanému schválenému učebnímu plánu. Zpracované časově tematické plány v prvouce jsou členěny podle příbuznosti obsahových témat, která jsou propojena vzájemnými souvislostmi. V přírodopisu je obsah učiva zpracován tak, aby si žáci vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi. Kontrolou pedagogické dokumentace bylo zjištěno, že osnovy vzdělávacího programu jsou plněny. Stanovené výukové cíle byly přiměřeně náročné a odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Všechny vyučující obou předmětů splňují stanovené podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Sledovaná výuka prvouky probíhala v kmenové třídě, hodiny přírodopisu v odborné učebně. Učebny svým vybavením a prostorovým uspořádáním odpovídají psychohygienickým požadavkům. Kabinet přírodopisu je vybaven standardními učebními pomůckami.

Všechny vyučovací hodiny byly hodinami smíšeného typu a měly přesně stanovenou organizační strukturu. Pokyny byly jednoznačné, výběr a sled informací odpovídal náročnosti učiva i věkovým zvláštnostem žáků. V hodinách přírodopisu vyučující vytvářela předpoklady pro vznik komplexních vědomostí probíraného učiva v závislosti na individuálních potřebách a schopnostech žáků. Metody výuky respektovaly zásadu názornosti a účelně využívaly dalších zdrojů informací, především životních zkušeností žáků. Používané učební pomůcky (učebnice, pracovní listy, nástěnné obrazy, trojrozměrné učební pomůcky) zvyšovaly účinnost používaných metod. Při samostatné práci byl vyučujícími vytvořen prostor pro skupinové aktivity i pro alternativní způsoby řešení úkolů. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým požadavkům a umožňovala všem žákům úspěšné uplatnění. Vyučovací čas byl v hodinách přírodopisu efektivně a optimálně využit. Vyučující neustále sledovala výukové cíle a úspěšné uplatnění žáků při vyučování. V prvouce se vzhledem k časovému rozvržení

učiva nepodařilo stanovený hlavní cíl hodiny beze zbytku splnit. Učivo bylo všemi vyučujícími věcně správně interpretováno.

Motivace provázela průběh vyučování, využívala mezipředmětových vztahů a respektovala individuální potřeby žáků. Byla stimulační a aktivizující. Nedílnou součástí motivace bylo průběžné pozitivní hodnocení probíhajících učebních činností. Učitelky vhodně volenými otázkami sledovaly, jak žáci chápou probírané učivo. Odpovědi analyzovaly a výsledek používaly jako zpětnou vazbu pro korekci dalšího průběhu vyučování. V hodinách přírodopisu při zkoušení a opakování byly otázky zaměřeny na pochopení vztahů a souvislostí i na aplikaci probíraného učiva. Učitelky při zadávání úkolů respektovaly zásadu přiměřenosti a při obtížích poskytovaly žákům pomoc. Hodnocení výkonu ve všech hodinách bylo objektivní, zdůvodněné a žáky akceptované. V 8. ročníku byli žáci vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, které obsahovalo i analýzu případných chyb a nedostatků. V závěru bylo prováděno celkové zhodnocení průběhu vyučovacích hodin a výkonů žáků.

Dohodnutá pravidla jednání a chování byla všem známá a všemi akceptovaná. Vyučující vytvářely dostatečný prostor pro verbální seberealizaci žáků a jejich projevy byly nenásilně usměrňovány a rozvíjeny. Učitelky svou úroveň verbální a neverbální komunikace pozitivně ovlivňovaly psychosociální podmínky výuky. Žáci svým zájmem a aktivitou projevovali kladný vztah k výuce, především přírodopisu.

Celkově je úroveň výuky sledovaných předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Výtvarná výchova

Kvalita výuky výtvarné výchovy byla hodnocena z hlediska všech podmínek a organizačního zajištění vyučovacích hodin, z hlediska motivační úrovně, interakce a komunikace. Posuzován byl také způsob hodnocení výkonu žáků. Stanovené výukové cíle a záměry pedagogů byly v souladu s požadavky vyjádřené v osnovách a tematických plánech. Zvolené cíle byly přiměřené příslušné věkové skupině i možnostem a schopnostem jednotlivých žáků. Materiálně byly hodiny výtvarné výchovy velmi dobře zajištěny. Žáci pracují s velkým množstvím pomůcek a využívají rozličné výtvarné techniky. Ve všech hospitovaných hodinách byla také zřejmá souvztažnost s ostatními předměty a návaznost na předchozí znalosti a zkušenosti žáků. Zvolené formy, metody práce a motivační úroveň podporovaly osobní přístup žáka k zadanému tématu a poskytovaly mu dostatečný prostor pro jeho seberealizaci, čímž byly vytvořeny vynikající psychohygienické podmínky s tvořivou atmosférou a zaujetím všech žáků. Pedagogové partnerským přístupem a svou vlastní invencí vytvořili v hodinách prostředí důvěry a spolupráce. Ve škole je předmět vyučován převážně vyučujícími bez příslušné aprobace, ale výtvarná výchova je rozvíjena další činností v zájmových útvarech pod vedením odborných pedagogů. Výtvarné práce a výrobky žáků jsou vystaveny ve školních prostorách a tvoří součást kompletní výzdoby školy.

Celková úroveň výuky výtvarné výchovy je velmi dobrá.

Tělesná výchova

Časová dotace výuky tělesné výchovy odpovídá učebnímu plánu základní školy. Na druhém stupni je předmět vyučován v dvouhodinových blocích. Vzhledem k počtu tříd a počtu žáků ve třídách neprobíhá výuka vždy odděleně, ale v 7. a 8. ročníku probíhá koedukovaně. Členění učiva v časově tematických plánech respektuje osnovy vzdělávacího programu, podmínky školy i složení tříd a skupin. Příprava vyučujících vycházela z jasně stanovených výukových cílů, potřeb a možností žáků.

Výuku zabezpečuje 7 pedagogů. Ve 4. ročníku a ve skupinách dívek v 6. a 9. ročníku je

vyučována učiteli, kteří nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Škola má k dispozici tělocvičnu a fotbalové hřiště místní tělovýchovné jednoty. Venkovní sportovní areál, který má být součástí školy, je v současné době stále ve výstavbě. Tělocvična svými parametry, vybavením a sociálním zázemím splňuje požadavky pro výuku tělesné výchovy. Údržba čistoty podlahy je velmi náročná a komplikovaná vzhledem k tomu, že dosud nebyl proveden její protiskluzový nátěr. Rozmístění cvičebního nářadí v nářadovně je nahodilé, chaotické a znemožňuje bezpečnou sebeobslužnost žáků při jeho přípravě na vyučování. Kabinet tělesné výchovy je vybaven standardními staršími učebními pomůckami. V hospitovaných hodinách žáci i vyučující používali odpovídající cvičební úbor.

Struktura sledovaných hodin byla adekvátní věku žáků a odrážela obecné didaktické zásady pro výuku tělesné výchovy. Na rušnou část navazovala průpravná, hlavní a závěrečná zklidňující část. V úvodních částech sledovaných hodin vyučující věnovali pozornost průpravným, koordinačním a kondičním cvičením. Gymnastická cvičení v hlavní části se vyznačovala účelným rozmístěním nářadí v prostoru, cvičením žáků v družstvech i jejich maximálním zapojením. Používané metody výuky odpovídaly náročnosti učiva, respektovaly individuální možnosti a bezpečnost žáků. Organizační pokyny byly jednoznačné a srozumitelné. Žáci zvládali základní pojmy a cvičili podle slovních pokynů. V závěru hodin učitelé vytvořili prostor pro relaxaci, uklidnění organismu žáků a zhodnocení učebních činností. Vyučovací čas byl z pohledu pohybových aktivit žáků využit efektivně a v souladu s psychohygienickými požadavky.

Motivace provázela všechny učební činnosti, využívala přirozených prvků soutěživosti a spontánního zájmu žáků o pohyb. Učitelé hodnotili jednotlivé pohybové aktivity a na tomto základě byly prováděny korekční postupy. Hodnocení respektovalo individuální možnosti žáků, oceňovalo jejich snahu a vynaložené úsilí a bylo všemi žáky akceptováno.

Dohodnutá pravidla jednání a chování byla všem žákům známa a jimi respektována. Ve sledovaných hodinách byl žákům vytvořen prostor pro emocionální prožívání pohybových aktivit především při hrách a soutěžích. Verbální komunikace vyučujících byla přizpůsobena pokynům, povzbuzování a hodnocení. Učitelé svými pohybovými dovednostmi pozitivně ovlivňovali podmínky výuky. Nežádoucí projevy chování nebyly pozorovány.

Úroveň výuky tělesné výchovy je hodnocena jako velmi dobrá.

Praktické činnosti

Do výuky praktických činností jsou na prvním stupni zařazeny všechny tematické celky v souladu s osnovami realizovaného vzdělávacího programu. Na druhém stupni je výběr vyučovaných tematických celků podřízen personálním a materiálním podmínkám školy. Ze sedmi kapitol je v rámci praktických činností vyučováno pouze Pěstitelství. Kapitola Práce s počítačem je zařazena jako součást volitelného předmětu informatika v 9. ročníku, kapitola Elektrotechnika kolem nás je částečně realizována, zejména v oblasti teorie, jako součást výuky fyziky, kapitola Provoz a údržba domácnosti není vyučována, kapitola Příprava pokrmů je částečně probírána v rodinné výchově v 8. ročníku a kapitola Svět práce je opět částečně zařazena v občanské výchově v 9. ročníku.

Výuka zařazených tematických celků vychází ze zpracovaných tematických plánů, které jsou v souladu s osnovami a týdenní časová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu. Výuka předmětu je většinou zařazena do posledních vyučovacích hodin, což je v souladu s duševní hygienou žáků.

Výuka je zajištěna šesti vyučujícími, z nichž jedna nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Všechny navštívené vyučovací hodiny byly řádně připravené a promyšlené. Na prvním stupni vycházela výuka z jasného a odborně správného vysvětlení a ukázek pracovních postupů a byla zaměřena na samostatnou činnost žáků, kteří pracovali velmi aktivně, vytvářeli si pracovní návyky a dovednosti. Výrazné bylo i zaměření na estetické ztvárnění vyráběných předmětů s rozvíjením představivosti a estetického citění. Průběžně byla žákům poskytována rada a pomoc, ti měli dostatek času na vlastní aktivní činnost. Nenásilnou formou bylo dbáno na organizaci pracoviště jednotlivých žáků a vzájemnou ohleduplnost. Důraz byl kladen i na závěrečný úklid.

Na druhém stupni byly hodiny zaměřeny na teoretické i praktické činnosti. Vyučující využívala znalosti žáků z přírodopisu i jejich zkušeností z denního života. Žáci zvládli nové technologické postupy při dodržování zásad bezpečnosti. Naučili se používat nové druhy náradí a pomůcek. Byl u nich rozvíjen pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí. Jejich činnost byla velice aktivní, projevoval se zájem o danou problematiku.

Ve všech navštívených hodinách byly stanovené cíle splněny. Vhodné slovní hodnocení motivovalo žáky k další práci. Po dokončení celého úkolu bylo prováděno celkové zhodnocení se zdůrazněním základních kladů a nedostatků. V této části bylo využíváno sebehodnocení a vzájemné hodnocení výsledků práce žáků.

Vzájemná komunikace a interakce mezi vyučujícími a žáky byla na velmi dobré úrovni s dostatečným prostorem pro diskusi, kterou využívali zejména starší žáci v rámci další poznávací činnosti. Nežádoucí projevy v chování žáků nebyly zaznamenány.

Celkově je výuka praktických činností hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka sledovaných předmětů probíhá dle učebních dokumentů schválených MŠMT ČR. V souhrnu je oblast plánování a přípravy výuky všech sledovaných předmětů vzhledem ke vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhá, hodnocena jako velmi dobrá. Na plánování a rozvržení učiva sledovaných předmětů se podílejí všichni vyučující, garantem je metodické sdružení 1. stupně, předmětová komise jazyků, ostatních předmětů na 2. stupni pak vedení školy. Personální podmínky jsou vzhledem k velikosti školy velmi dobré, stejně tak podmínky psychohygienické. V oblasti materiálních podmínek je prozatím na průměrné úrovni vybavení školy pomůckami. Organizace výuky je účelná, použité metody a formy efektivní, oblast je hodnocena jako velmi dobrá. Ve všech hospitovaných hodinách byla zjištěna velmi dobrá úroveň (s výraznou převahou pozitiv) motivace žáků, jejich hodnocení, interakce a komunikace.

Na základě uvedených skutečností jsou průběh a výsledky vzdělávání ve sledované oblasti hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Rámcový dlouhodobý koncepční záměr školy je písemně zpracován na tříleté období (rok 2000 až 2003). V něm jsou vytyčeny hlavní cíle z oblasti výchovy a vzdělávání (příprava žáků na střední školy, péče o žáky s vývojovými poruchami učení, protidrogová prevence, propojení školy se životem obce apod.) i z oblasti materiálního zabezpečení chodu školy (přemístění všech pracovišť do nového objektu školy, vybudování odborných učeben apod.). Hlavním úkolům je nadřazen trvalý úkol – zabránit odlivu žáků do městských škol zabezpečením výuky anglického jazyka, a tím udržet naplněnost školy.

Plán práce na školní rok 2001/02 vychází z uvedených koncepčních záměrů, z celkového pozitivně zaměřeného hodnocení minulého školního roku a námětů pedagogů. Důsledná analýza v jednotlivých oblastech činnosti školy s uvedením negativ, jejich příčin, důsledků a opatření pro následující školní rok provedena není. Roční plán je strukturovaný, vedle hlavních úkolů a cílů z oblastí výchovy, vzdělávání a materiálního zabezpečení školy je zde zahrnuto vzdělávání pedagogů, spolupráce s rodiči, volnočasové aktivity žáků, práce se začínajícími a nekvalifikovanými učiteli a kontrolní a řídicí práce vedení školy. Dílčí úkoly v jednotlivých oblastech jsou rozpracovány vždy do měsíčních plánů. Zde jsou úkoly konkretizovány a jasně formulovány s uvedením termínů a zodpovědností. Návrh celoročního plánu práce školy předkládá vedení školy k připomínkování na první pedagogické radě, nosné připomínky a návrhy jsou akceptovány. Všem pedagogickým pracovníkům je tak umožněna účast na plánování. Průběžně je také prováděno vyhodnocení plnění aktuálních úkolů v jednotlivých oblastech. Součástí ročního plánu jsou přílohy (plán výchovného poradenství, celoroční plán práce školní družiny a minimální preventivní program).

Ve všech ročnících probíhá výuka dle schválených učebních dokumentů. V souladu s nimi jsou zpracované časově tematické plány vyučujících pro jednotlivé předměty a ročníky. Ty většinou odpovídají potřebám a zájmům žáků, využívají znalostí regionálních podmínek, ne vždy jsou v nich však zapracovány úpravy a doplňky učebních osnov v plném rozsahu. Pro žáky se specifickými poruchami učení vede škola předepsanou dokumentaci, ta však nemá žádoucí úroveň (viz kapitola Další významná zjištění). Osobní zájmy žáků jsou podporovány zejména bohatou kroužkovou činností naukového i sportovního charakteru organizovanou v rámci školy (pohybové hry, dramatický kroužek, sportovní hry, dopravní výchova, šachový kroužek, anglický jazyk) a školní družiny. Další kroužková činnost, která na škole probíhá, je organizována Domem dětí a mládeže v Krnově a Soukromou základní uměleckou školou v Krnově.

Běžný provoz školy vychází z písemně zpracovaného dokumentu Organizační zabezpečení školního roku 2001/02. Jeho součástí je charakteristika školy s přesným uvedením počtu tříd, žáků a zaměstnanců školy, přidělení funkcí vedoucích pracovníků, třídnictví a úvazky jednotlivých pedagogických pracovníků, přidělení mimotřídních prací, rozvrh dozorů, vnitřní klasifikační řád a roční kalendář významných akcí školy.

Řád školy, v němž jsou zakotvena pravidla fungování všech oblastí činností školy, je zpracován v souladu s platnými právními předpisy. Ten respektuje dokument Úmluva o právech dítěte a pokyny MŠMT ČR k prevenci zneužívání návykových látek na školách a školských zařízeních a k působení škol a školských zařízení proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance. Povinnosti a práva pracovníků školy jsou ustaveny v souladu s Pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, Organizačním řádem vydaným Referátem školství OkÚ v Bruntále pro školy bez právní subjektivity, Zákoníkem práce a dalšími platnými právními předpisy. V přílohách je detailně rozpracována organizace vyučování včetně řádů odborných učeben, konkretizována náplň práce pedagogických pracovníků i individuální

náplně provozních zaměstnanců školy (stvrzeny podpisy) a vymezena práva rodičů.

Vzhledem k velikosti školy má ředitelka školy ustanoveného jednoho zástupce. Kompetence v jednotlivých oblastech řízení školy nejsou stanoveny písemně, vycházejí z jejich úzké spolupráce a z osobnostních předpokladů pro jednotlivé činnosti. Jako poradní orgán je ustanovena pedagogická rada, která se schází v souladu s plánovanými termíny pětkrát ročně. Zápisy z porad mají velmi dobrou vypovídací hodnotu; obsahují relevantní informace, jsou jasně strukturované s konkrétně formulovanými závěry. Provozní porady pracovníků školy probíhají vždy jednou v měsíci. Specifické úkoly zaměřené na rozsah a kvalitu výuky plní metodické sdružení učitelů prvního stupně, na druhém stupni je ustavena pouze předmětová komise jazyků. Garantem výchovně vzdělávací práce v rámci školní družiny je vedoucí vychovatelka. Od nich získává vedení školy zpětné podněty. Tok informací je průběžný a ucelený. Rozhodnutí ředitelky jsou konkrétní, adresná a včasná. Veškeré potřebné informace (roční plán, měsíční plány, informace nadřízených orgánů) jsou k dispozici všem pracovníkům školy. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům, ochrana osobních dat je náležitě zajištěna.

Škola poskytuje zákonným zástupcům žáků včas a úplně potřebné informace o prospěchu a chování jejich dětí prostřednictvím žákovských knížek (jejich kontrolou byla zjištěna dostatečná frekvence známek v hospitovaných předmětech), třídních schůzek, které jsou organizovány dvakrát v průběhu školního roku, a především prostřednictvím individuálních rodičovských návštěv školy dle potřeby. Spolupráce školy s rodičovskou veřejností je dle vyjádření ředitelky školy i rodičů prostřednictvím rodičovského dotazníku na dobré úrovni, připomínky a náměty zákonných zástupců žáků jsou akceptovány a využívány pro další práci školy. Směrem k veřejnosti se škola prezentuje pořádáním příležitostných akcí a vydáváním školního časopisu Lichnováček. Škola spolupracuje i s dalšími partnerskými subjekty - s místní mateřskou školou, dětským domovem a některými městskými základními školami. Vedení školy již řadu let sleduje adaptaci svých bývalých žáků na středních školách prostřednictvím adaptačních listů. O kvalitní přípravě svědčí velmi dobrý prospěch žáků na středních školách i písemné poděkování ředitele jedné ze středních škol za kvalitně připravené žáky. Spolupráce školy se zřizovatelem je dle vyjádření starostky obce i vedení školy oboustranně problematická. Při škole je zřízena Rada školy, její práce je však nepravidelná, spíše formální.

Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/01 má dobrou vypovídací hodnotu. Je zpracovaná v souladu s platnými právními předpisy a její obsah není v rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Zpráva neobsahuje informace o činnosti školní družiny.

Vedení lidí spočívá zejména v oboustranné informovanosti. Vzhledem k podmínkám a velikosti školy jsou využívány především prvky operativního řízení v rámci dohodnutých kompetencí mezi členy vedení školy. Dílčí úkoly a problémy z oblasti pedagogické i provozní jsou dle potřeby společně konzultovány. Vedení školy poskytuje svým zaměstnancům odbornou radu a pomoc. Začínající a nekvalifikovaní pedagogové mají vždy svého uvádějího učitele, ředitelka školy průběžně sleduje jejich pokrok. V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou v maximální míře využívány metodické akce pořádané zejména Střediskem služeb školám v Krnově. Limitem jsou pouze přidělené finanční prostředky pro tuto činnost. K samostudiu jsou využívány odborné časopisy a četná pedagogická literatura uložená v učitelské knihovně. Písemnou formou jsou stanoveny požadavky na přidělování nenárokových složek platu zaměstnanců, kritéria jsou veřejně známa. Podklady pro hodnocení jednotlivců čerpá vedení školy z vyhodnocování měsíčních plánů a plnění dlouhodobých úkolů.

Vedení školy má vytvořený systém vnitřní kontroly. Termíny a náplň kontrol (ta zahrnuje celou oblast provozu školy) v jednotlivých měsících školního roku jsou uvedeny v písemně

zpracovaném plánu pro tuto činnost. Kontrola výchovně-vzdělávací práce školy spočívá především v pravidelné kontrole pedagogické dokumentace, průběžné kontrole dodržování učebních osnov v jednotlivých předmětech a v hospitační činnosti. Z hospitační činnosti jsou pořizovány zápisy, v nichž je uveden průběh hospitované hodiny, klady, nedostatky, popřípadě doporučení pro další práci pedagoga. Výsledky hospitací jsou s vyučujícími bezprostředně konzultovány. Malá pozornost ze strany vedení školy je věnována práci s integrovanými žáky i vedení jejich dokumentace. (viz kapitola Další významná zjištění). Úkoly uložené provozním zaměstnancům jsou kontrolovány průběžně. Nedostatky jsou písemně zaznamenány a ihned projednávány. K nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření, výsledky kontrol, s nimiž jsou zaměstnanci pravidelně seznamováni na pracovních a provozních poradách, jsou v souhrnu analyzovány. K závěrům z kontrol státní správy a samosprávy jsou přijímána opatření.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozsah a účelnost plánování, které vychází z koncepčních záměrů, převážně pozitivního hodnocení uplynulého školního roku, námětů pedagogů a které zahrnuje organizaci školního roku, odpovídá velikosti a podmínkám školy. Důsledná analýza jednotlivých oblastí práce školy s uvedením příčin, důsledků a opatření prováděna není. Výuka probíhá v souladu se schválenými učebními dokumenty, individuální potřeby a zájmy žáků jsou školou systematicky podporovány. Plánování má i přes jistou neucelenost velmi dobrou úroveň.

V oblasti organizování jsou vymezeny kompetence pracovníků, na jednotlivce jsou delegovány příslušné pravomoci. Tok informací je oboustranný, plynulý a ucelený. Informovanost rodičů je pravidelná, prezentace školy na veřejnosti je velmi dobrá. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Ve škole jsou vytvořeny podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy všech pracovníků, kritéria pro hodnocení pracovníků jsou zpracována písemně a jsou veřejně známa. Ředitelka školy umožňuje všem pracovníkům sebezvzdělávání, noví pedagogové jsou metodicky vedeni, ředitelka školy sleduje jejich pokrok. Na základě uvedených skutečností je oblast vedení a motivování pracovníků hodnocena jako velmi dobrá.

Kontrolní mechanismy jsou funkční, výsledky kontrol jsou analyzovány. Patříčná pozornost však není věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami - tato oblast je hodnocena jako pouze vyhovující. V souhrnu jsou kontrolní mechanismy na škole hodnoceny jako průměrné.

Na základě uvedených skutečností jsou podmínky vzdělávání hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Kontrolované období: rok 2000

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

S ohledem na skutečnost, že škola nemá právní subjektivitu a zaměstnavatelem je Okresní úřad Bruntál (dále OkÚ), mzdové prostředky jsou přiděleny formou rozpočtu pouze informativně.

Na sledované období bylo přiděleno 2 726 700,- Kč jako prostředky na platy a 2 880,- Kč na ostatní platby za provedenou práci. Na základě podkladů z OkÚ škola sleduje celkové čerpání mzdových prostředků a stanovuje podklady pro přiznání nenárokových složek platu.

Namátkovou kontrolou platových výměrů bylo zjištěno, že zaměstnanci školy jsou zařazeni do platových tříd a platových stupňů v souladu s platnými platovými předpisy.

Výši osobních příplatků stanovuje ředitelka školy v součinnosti se zaměstnavatelem podle vnitřního platového předpisu. O přiznaných osobních příplatcích vede přehlednou evidenci, která je založena v dokumentaci ředitelky školy.

Odměny, které byly vyplaceny zaměstnancům na návrh ředitelky, jsou doloženy písemným zdůvodněním.

Kontrolou kalkulace ceny oběda pro cizí strážníky bylo zjištěno, že Obecní úřad Lichnov při výpočtu mzdových nákladů nevycházel ze skutečných nákladů na platy a odvody do sociálních a zdravotních fondů a do fondu kulturních a sociálních potřeb a stanovil částku odhadem. Na tuto skutečnost byl písemně upozorněn Okresní úřad Bruntál, který hospodaří se mzdovými prostředky školy.

Na úseku tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb (dále FKSP) bylo zjištěno, že škola vede samostatný účet u peněžního ústavu a hospodaří s finančními prostředky přidělenými z OkÚ. Zásady hospodaření s FKSP a rozpočet jsou zpracovány v souladu s předpisy. Kontrolou náležitostí účetních dokladů byly zjištěny nedostatky týkající se neúplných náležitostí a chybějících účetních dokladů. Tyto nedostatky byly administrativního charakteru a byly v průběhu kontroly odstraněny. Kontrolou použití finančních prostředků bylo zjištěno, že prostředky jsou vynakládány účelně a hospodárně v souladu s předpisy.

Mzdové prostředky byly vynaloženy efektivně a byly vypláceny v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Prostředky FKSP byly vynakládány efektivně a v souladu s platnými předpisy. Zjištěné administrativní nedostatky byly v průběhu kontroly odstraněny.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Vzhledem k tomu, že škola nemá právní subjektivitu, prostředky ONIV jsou přiděleny formou rozpočtu pouze informativně. Na sledované období bylo na ONIV pro školu, školní jídelnu a školní družinu přiděleno celkem 100 855,- Kč, z toho 800,- Kč na speciální potřeby. Účelové prostředky přiděleny nebyly. Čerpání prostředků ONIV zabezpečuje Středisko služeb školám v Krnově na základě požadavku školy v rámci přiděleného rozpočtu. Škola sleduje celkové čerpání prostředků v knize došlých a odeslaných faktur - čerpáno bylo 98 769,- Kč. Namátkovou kontrolou kopií dodavatelských faktur bylo zjištěno, že prostředky byly používány efektivně na náklady vyplývající z pracovněprávních vztahů, na učební pomůcky, učebnice a školní potřeby v souladu s předpisy.

Prostředky byly vynaloženy efektivně a účel jejich použití byl dodržen.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly vynaloženy efektivně a na sledovaných úsecích nebylo zjištěno jejich neekonomické použití.

Na sledovaných úsecích nebylo zjištěno neefektivní využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina.

Školní družina (dále jen ŠD) má v odpoledním provozu tři oddělení. Dvě z nich mají k dispozici pro realizaci všech činností samostatné místnosti, jedno oddělení je umístěno ve školní třídě. Školní družina slouží potřebám žáků celého 1. stupně 3kolz. Naplněnost je vysoká, ale počet vykazovaných žáků (docházkový sešit) je v souladu s obecně platnými právními předpisy.

Pedagogickou činnost zajišťují 3 kvalifikované vychovatelky, které pracují na částečný úvazek jako vychovatelky a na částečný úvazek jako učitelky. Osobní zaměření vychovatelek a jejich další průběžné vzdělávání mají pozitivní bezprostřední vliv na kvalitu pedagogické práce (tělovýchovná, výtvarná a metodická činnost).

I když je ŠD nově zařízená, prostory jsou vzhledem k počtu žáků stísněné, vhodné spíše ke klidovým činnostem. Všichni žáci zde pravidelně denně vykonávají přípravu na vyučování. K pohybu, rekreační a relaxační činnosti je využíváno také tělocvičny, pobytu venku na školním pozemku a vycházek do okolí. K režimovým změnám dochází často, střídání činností je z hlediska psychohygieny vhodné. Činnost ŠD vychází z konkrétních místních podmínek a navazuje na vzdělávací program základní školy.

Cíle a prostředky realizace výchovné činnosti jsou uvedeny v ročním plánu ŠD. Rozsah provozu odpovídá potřebám žáků a jejich zákonným zástupcům. Vnitřní řád vymezuje dostatečný rámec pro provoz ŠD, avšak méně zdůrazňuje práva žáků. Povinná dokumentace je řádně vedena, obsahuje relevantní informace s průměrnou vypovídací hodnotou. Všechny vychovatelky úzce spolupracují s třídními učiteli a podílejí se na řešení výchovných problémů. Vnitřní informační systém je založen na pružném kontaktu s pedagogy i s vedením školy. Činnost ŠD je sladěna s dalšími zájmovými aktivitami školy. Největší podíl ŠD na zájmových aktivitách je v oblasti upevňování tělesné zdatnosti žáků (vedení tělovýchovné zájmové činnosti). Vedoucí vychovatelka je současně obvodovou metodičkou pro ŠD, poskytuje odbornou a metodickou pomoc, organizuje pracovní porady a většinou provádí průběžnou vnitřní kontrolu. Plánované hospitace uskutečňuje u obou vychovatelek pouze jedenkrát ročně. Vychovatelky hospitují při vyučování v příslušných kmenových třídách. Pedagogické pracovnice ŠD vytvořily tým, který velmi dobře spolupracuje a kooperuje při všech plánovaných činnostech a aktivitách školského zařízení.

Výchovně vzdělávací činnost ŠD je zaměřena na vedení žáků k tvořivému myšlení, k vzájemné toleranci, na posilování úcty a vhodného chování k dospělým a na rozvíjení a upevňování tělesné zdatnosti ve spolupráci s třídními učiteli. V ročním plánu je uveden také plán všech aktivit a seznam jednotlivých akcí, které ŠD pořádá, např. atletický čtyřboj, soutěž v malbě na chodníku, módní přehlídka, taneční a pěvecké soutěže, drakiáda, vánoční nadílka, odlévání zvířecích stop, střelba na terč a slavnost *Otvírání studánek*. Pro děti mateřské školy vyrábějí žáci dárečky k nástupu do základní školy, ve spolupráci s místním Dětským domovem jsou organizována sportovní utkání.

V rámcovém týdenním programu ŠD byly střídány odpočinkové, rekreační a relaxační činnosti s přípravou do školy nebo s řízenou zájmovou činností. Zvolené metody a formy pedagogické práce odpovídaly výše uvedeným podmínkám i specifickým požadavkům pedagogiky volného času. Činnosti byly přitažlivé, atraktivní (smyslové hry, zpěv, poslech hudby, výtvarné

a pracovní činnosti, rozvíjení poznávání, četba na pokračování), žáci se jich rádi zúčastňovali, byli aktivní, tvořiví, velmi ochotně spolupracovali. Vychovatelky dávaly dětem dostatek prostoru pro jejich seberealizaci a pro vzájemnou spolupráci. Jejich partnerský přístup a vhodná volba metod podporovaly vzájemnou komunikaci a příležitost k verbálnímu individuálnímu projevu žáků. Vhodná motivace, povzbuzování, pozitivní hodnocení, dodržování vzájemně dohodnutých pravidel a tvorba společného programu vytvářely příznivé klima a bylo zřejmé, že žáci se takovém prostředí cítí velmi dobře.

Školní družina splňuje požadavky na specifčnost pedagogiky volného času a svou rozvinutou činností předchází vzniku sociálně patologických jevů mezi žáky. Její činnost je souhrnně hodnocena jako velmi dobrá.

Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V letošním školním roce vykazuje škola 4 žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a jednoho žáka se sluchovým postižením.

Požadavek školy na ekonomické zabezpečení péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byl v rozpočtu školy na rok 2001 vykryt pouze částečně. Přidělené finanční prostředky jsou však pro zabezpečení reedukace a individuální péče dostačující.

Vedení školy není informováno o skutečnosti, že individuálně integrovaným žákům základních škol se hradí základní školní potřeby z finančního normativu na jednoho žáka a školní rok.

Reedukační péče probíhá podle individuálně vzdělávacích programů, které zpracovala bývalá učitelka pověřená vedením reedukace, dvakrát týdně v odpoledních hodinách - od letošního školního roku pod vedením speciálního pedagoga.

Stávající individuálně vzdělávací programy nevycházejí z odborných psychologických a speciálně pedagogických vyšetření a doporučení. Nejsou zaměřeny na nápravu specifických poruch učení a na individuální práci při vyučování v určených předmětech. Jejich obsahem je doučování probraného učiva českého jazyka. Programy nejsou vyhodnocovány a nejsou s nimi prokazatelně seznámeni zákonní zástupci žáků ani ostatní vyučující. V individuálních programech není zpracován způsob hodnocení a klasifikace jednotlivých integrovaných žáků. Kontrolou pedagogické dokumentace (katalogové listy žáků) bylo zjištěno, že při klasifikaci nejsou akceptována doporučení pracovníků pedagogicko-psychologické poradny (např. slovní hodnocení v českém jazyce), a ani se neřídí metodickým návodem pro hodnocení a klasifikaci žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování.

Ve sledovaných vyučovacích hodinách nebyla zaznamenána individuální práce s integrovanými žáky, a ani nebylo pozorováno použití speciálních učebních pomůcek. V průběhu inspekce nebyla individuální reedukace navštívena.

Úroveň zabezpečení péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je hodnocena pouze jako vyhovující.

Vnímání školy rodiči

Na počátku inspekce byl nabídnut rodičům žáků 2., 5., 6. a 9. ročníku standardní inspekční dotazník, který jim umožnil vyjádřit své názory na některé oblasti provozu školy. Z celkového počtu rozdaných dotazníků (103), který odpovídá souhrnnému počtu žáků v uvedených ročnících, vyplnili a odevzdali rodiče prostřednictvím svých dětí 89 dotazníků, tj. 86,4 %.

V hodnocení vzdělávací nabídky (viz příloha - otázka 1a - c), vybavenosti školy (2a - c), prostoru pro rozvoj dítěte (3) a v hodnocení informovanosti o školních výsledcích dítěte (4) výrazně převažuje kategorie *zcela spokojeni a spíše spokojeni*. Neutrální postoj, menší nebo

celková nespokojenost se objevovaly ve zcela marginální menšině. Na otázku, zda škola akceptuje připomínky rodičů, odpovědělo 64 % rodičů kladně, 2 % záporně, zbytek rodičů se nevyjádřil. Na otázku, *za co byste chtěli školu pochválit*, odpovědělo 72 rodičů. Pozitivně je hodnocen výběr zájmových útvarů (27 %), výzdoba školy, školní prostředí (16 %), práce pedagogů a jejich přístup k žákům (15 %), práce školní družiny (12 %) a akce organizované školou (11%).

Kritické připomínky se týkaly především výuky informatiky a práce s počítačem (13 %), školního stravování (12 %), absence výuky anglického jazyka (12 %), sporadicky pak (maximum 4 %) vybavení odborných učeben, negativních jevů v chování žáků ve škole i na veřejnosti, nedokončených úprav exteriéru školy. Další neuváděné připomínky se objevily pouze u jednotlivců.

Na základě uvedených skutečností lze konstatovat, že rodičovská veřejnost je s prací školy spokojena.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 písm. a) až k) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- povinná dokumentace školní družiny dle § 9 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech,
- zahajovací výkaz školy,
- organizace školy na školní rok 2001/02,
- plán práce školy na školní rok 2001/02,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/01
- časově tematické plány sledovaných předmětů,
- záznamy ředitelky školy z hospitací,
- grafické práce žáků,
- podklady o zjištěných skutečnostech a hospitační záznamy inspektorů,
- dotazník pro rodiče,
- kniha došlých a odeslaných faktur za rok 2000,
- kopie dodavatelských faktur v roce 2000,
- platové výměry zaměstnanců školy,
- vnitřní platový předpis zaměstnanců Školského úřadu Bruntál včetně doplňků,
- dokumentace ředitelky školy k vyplácení nenárokových složek platu,
- zásady hospodaření s FKSP a rozpočet na rok 2000, účetní doklady FKSP – faktury za rok 2000,
- kalkulace ceny oběda pro cizí strážníky na rok 2000, zpracovaná Obecním úřadem Lichnov ze dne 31.8.2000.

ZÁVĚR

Od předchozí inspekce, která proběhla v únoru 1998, došlo k následujícím změnám:

- došlo ve spolupráci se zřizovatelem k výrazně pozitivním změnám v oblasti materiálně-technických podmínek školy,
- byl přepracován řád školní družiny v souladu s dokumentem Úmluva o právech dítěte,
- v rámci předmětové komise jazyků byl vypracován a realizován program uvědomělé práce s chybou.

Škola tak reagovala na podněty a doporučení České školní inspekce.

Na základě zjištěných a uvedených skutečností vykazuje škola ve vybraných předmětech velmi dobrou úroveň vzdělávání, stejně tak podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

V oblasti efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům za kalendářní rok 2000 nebyly kontrolou zjištěny nedostatky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Olga Grossmannová	Mgr. Olga Grossmannová
Členové týmu	Marie Pavlíčková	Marie Pavlíčková
	Mgr. Ivan Tuček	Mgr. Ivan Tuček
	Mgr. Ivo Závodný	Mgr. Ivo Závodný
Další zaměstnanci ČŠI kontrolní pracovníci	Hana Jánošková Ing. Alena Ledabylová	

V Bruntále dne 30. listopadu 2001

Příloha: Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. prosince 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jiřina Kajabová

Mgr. Jiřina Kajabová

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ MS kraje, odb. školství, mládeže a sportu, 28. října 117, 702 18 Ostrava	2002-01-02	141 03/02-11011
Zřizovatel: OÚ Lichnov č. 42, 793 15	2002-01-02	141 04/02-11011
Rada školy: ZŠ Lichnov, č. 46	2002-01-02	141 05/02-11011

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány

